

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE
2019. május 21., kedd

Tartalomjegyzék

III. Kormányrendeletekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet módosításáról szóló 116/2019. (V. 16.) Korm. rendelethez

14

III. Kormányrendeletekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet módosításáról szóló 116/2019. (V. 16.) Korm. rendelethez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A jogszabály módosításának alapvető célja a pályáztatási rendszer naprakésszé tétele.

A kiemelkedő tanulmányi eredményű, kimagasló teljesítményt nyújtó hallgatókat jutalmazó nemzeti felsőoktatási (a korábbi köztársasági) ösztöndíj célja az elért kiváló eredmény fenntartásának támogatása; folyósítása a soron következő tanévben történik az ösztöndíjban részesülő hallgatók részére. Ezen célnak megfelelően szükséges a kormányrendelet nemzeti felsőoktatási ösztöndíjra vonatkozó egyes részeinek pontosítása.

A kormányrendelet módosítása megteremti továbbá a korábbi, az oktatásért felelős miniszter által a külföldi hallgatók részére létrehozott ösztöndíj helyébe lépő Hunyadi János Ösztöndíjat, illetve a támogatás lehetőségét megnyitja a diaszpórában élők számára is.

Az előterjesztő álláspontja szerint a jogszabály indokolását az Indokolások Tárában közzé kell tenni.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A külföldi magyar diaszpórában (ideértve a szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény hatálya alá nem tartozó valamennyi külföldi magyar szórványközösséget) gyakorlatilag nincs iskolarendszerű (formális) magyar tannyelvű oktatás.

Nemzetpolitikai szempontból a diaszpóra tekintetében leginkább alkalmazható felsőoktatási aktivitás a magyarországi felsőoktatási képzési kínálat igénybevétele, annak elősegítése, amelynek előnye, hogy hozzájárul a magyar diaszpóra megerősítéséhez, növeli a magyar identitástudatot, a magyar nyelv anyanyelvi/felsőfokú elsajátítását (csökkenti a magyar identitás elvesztését, az asszimilációt). Ehhez szükséges a diaszpórából érkező hallgatók tanulmányainak ösztöndíjjal történő támogatása is.

A 2–3. §-hoz

Nemzeti felsőoktatási ösztöndíjban az alapképzésben, mesterképzésben vagy osztatlan képzésben részt vevő hallgató részesülhet. A pályázat benyújtásának feltétele a teljes idejű (nappali) képzésben való részvétel.

A kormányrendelet módosításával a kiváló eredmények fenntartásának támogatására megítélt ösztöndíj folyósítható – aktív hallgatói jogviszony esetén – az alapképzésben, mesterképzésben, osztatlan képzésben részt vevő hallgató számára mind teljes idejű, mind részképzésben (valamennyi munkarendben), az ösztöndíj céljának – azaz a kiváló eredmények fenntartása támogatásának – megfelelően.

A 4. §-hoz

A hatályos kormányrendelet 26. és 26/A. §-aiban meghatározott, a magyarországi állami ösztöndíjas felsőoktatási képzésekben részt vevő külföldi magyar hallgatók részére adományozható miniszteri ösztöndíjak 2007 óta változatlan formában kerülnek odaítélésre, gyakorlatilag azonos mértékű juttatást – a teljes idejű képzésben egy főre havi 17 850 Ft/hó, a részképzéseknél pedig 40 460 Ft/hó ösztöndíjat jelentett/jelent.

A külföldi hallgatók miniszteri ösztöndíja így mára volumenében korlátozottá vált, elvesztette az ösztönző funkcióját.

A teljes idejű képzésekben részt vevők juttatása a kollégiumi lakhatás fedezetére is alig elégséges, ezt mutatja a pályázói célcsoport folyamatos csökkenése (míg 2010-ben a pályázók létszáma közel kétszerese volt

az ösztöndíjazottak számának, a 2018 őszen ösztöndíjban részesített létszám már 10 fővel kevesebb volt a teljes 575 fős ösztöndíjas keretlétszámnál).

A részképzéses miniszteri ösztöndíj pályázat esetében is igaz, hogy az alig több mint 40 ezer Ft/hó ösztöndíj összege már az anyaországi mobilitás utazási költségeit sem nagyon fedezi, ráadásul a 2016/2017-es tanévtől bevezetett, jelenleg már a harmadik tanévben meghirdetett Makovecz Program hallgatói mobilitásokra vonatkozó ösztöndíj-alprogramja a miniszteri ösztöndíj közel háromszorosával egyenértékű juttatást biztosít. Ennek következtében a hazai felsőoktatási intézményekben a 0,5–5 hónap időtartamú miniszteri ösztöndíjas részképzésekben a 2018. évben összesen 205 fő olyan külföldi magyar hallgató vett részt összesen 286 hónap időtartamban, akik valamely szülőföldi felsőoktatási intézmény hallgatói, azonban ez az ösztöndíjas 700 hónapnyi keretnek csak 41%-os kihasználását jelentette.

A magyarországi felsőoktatási intézményekben tanulmányokat folytató külföldi hallgatók részére nyújtandó ösztöndíj létjogosultsága azonban továbbra is fennáll, mivel

- a határon túli magyar fiatalok – különösen a kárpátaljai és vajdasági régiókból érkezők – az anyaországi átlagnál jóval nehezebb szociális helyzete, családjuk alacsony teherbíró képessége a külön részükre nyújtható ösztöndíj nélkül rendkívül megnehezíti számukra a nappali munkarendű felsőoktatási tanulmányaik folytatását és sikeres befejezését;
- az ösztöndíjakkal továbbra is fenntartható és megerősíthető az anyaországban tanulmányokat folytató hallgatók külföldi magyar azonosság-tudata, identitása, ami elengedhetetlen a szülőfölddel történő élethosszig történő kapcsolattartás, folyamatos gazdasági-társadalmi orientációjuk megtartásához. Továbbá fejleszthető és segíthető azon képességük és szándékuk, hogy diplomásként a közeli vagy távoli jövőben visszatérhessenek a szülőföldjükre (ún. reintegráció), ahol a magyar közösség értelmiségének meghatározó tagjai lehetnek;
- a szülőföldön tanulmányokat folytató külföldi magyar felsőoktatási hallgatók jelentős része a program szűkössége vagy az intézményük vezetői attitűdje miatt nem tud részt venni a Makovecz Program hallgatói mobilitásaiban, így az államilag adományozott ösztöndíjjal biztosított részképzések fenntartása továbbra is szükséges.

Minderre tekintettel az ösztöndíjak mértéke

- a teljes idejű képzések esetében 30 000 Ft/hó;
- a részképzések esetében 80 000 Ft/hó

összegre emelkedik úgy, hogy ahhoz a 2019. költségvetési év terhére többletforrást nem veszünk igénybe. Ez úgy biztosítható, hogy az emelt összegű ösztöndíjak azonos mértékű forrásból, összességében kevesebb, de kiemelkedőbb tanulmányi vagy tudományos kutatói tevékenységet folytató határon túli hallgató között kerülnek odaítélésre 2019. szeptember 1-jétől (azaz a 2019/2020-as tanévtől). A teljes képzésben a tanévre közel 340–360 fő részesülhet 10-10 havi ösztöndíjban, részképzésben 200–250 fő ösztöndíjazása várható 300–325 hónapnyi időtartamban.

Az ösztöndíj új neve Hunyadi János Ösztöndíj. Az ösztöndíj nevének megváltoztatását az indokolja, hogy a nemzetközi megállapodások alapján adományozott miniszteri ösztöndíjak hatályos szerkezete, az azonos névhasználat, a módosítások miatt a továbbiakban rendkívül megtévesztő lenne. Amennyiben a két külön típusú ösztöndíj azonos elnevezéssel maradna a gyakorlatban, az egyik a hallgatói normatíva százalékában, a másik forint összegben definiálva, struktúrájukban sem illeszkednének, ezért külön névvel történő elhatárolásuk átláthatóbb megoldást eredményez.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem a külföldi magyar hallgatók magyarországi és határon túli tanulmányainak elősegítése, a magyarországi felsőoktatási intézményekbe történő beilleszkedésük és a szülőföldön való megmaradásuk, magyar azonosság-tudatuk fenntartása érdekében Kárpát-medencei szakkollégiumi, a tantervi kötelezettségeken kívüli képzési, ösztöndíjazási és kollégiumi rendszert tart fenn és működtet alaptevékenységi körébe nem tartozó közfeladatként.

Az 5. és 6. §-hoz

Átmeneti és hatályba léptető rendelkezések.

Az Indokolások Tárát az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 4.

Az Indokolások Tára hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarokozlony.hu> honlapon érhető el.